

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Aurel Codoban

Jurnalul
Amurgului iubirii

Cluj-Napoca, 2018

Cuprins

I.....	9
Ar putea fi gol un palat al memoriei?.....	11
09.09.20.....	11
13.09.20.....	17
II.....	23
20.09.20.....	25
Cum a întâlnit-o Virgil pe Dana	27
Anotimpurile îndrăgostiților dedicați.....	41
21.09.20.....	53
Cât de reală este dulceața primă a iubirii?	54
Iubirile trecute anticipează viitoarea iubire	62
III.....	83
26.09.20.....	85
Despre gelozie și alți demoni	86
Dana scrie scrisori, Virgil consultă <i>I Ching</i>	107
Iubirea e schimbare și trăiește din schimbare	146
IV.....	163
04.10.20.....	165
Reversibilitate	166
Eutanasierea erotică a unei mari iubiri.....	178
Unicitate.....	202
Pluralitate.....	214

Ar putea fi gol un palat al memoriei?

O teorie nu este altceva decât un fel
de a-ți organiza amintirile.

09.09.20..

Încep acest jurnal experimental, de lucru, pentru că am decis azi să accept propunerea lui Theodor. Cu câteva zile în urmă, Theodor Negreanu, prietenul meu, dar și remarcabilul editor și deosebit de eficientul redactor al cărții mele, a trecut pe la mine:

– Am o veste bună pentru tine: în curând încep să aduc pagini din corectura la cartea ta despre iubire, la *Amurgul iubirii*, cum i-ai spus tu. Uite la ce m-am gândit: dacă tot ne întâlnim și lucrăm, am putea face ceva mai mult. Dacă vrei, mă poți ajuta să mă lămuresc cu un text. Am un manuscris nefinisat, un sâmbure de roman de dragoste, care e la prima variantă și pe care tu ți-ai putea exercita exemplificările și interpretările. Tu ai avea ocazia să îți testezi direct teoria, iar eu mi-aș limpezi impresiile...

Pe Theodor îl cunosc de multă vreme. E adevărat că am devenit prieteni mult după ce l-am cunoscut, dar

eu cred că etapele diferite ale vieții noastre sunt un fel de reîncarnări, un fel de joc prin care bucăți de viață anterioară revin în viața actuală sub înfățișarea unor bărbați sau femei care au roluri schimbate în raport cu noi. E ca și cum ai opri o scenetă, ai păstra o parte din personaje și ai redistribui rolurile. Mai înainte eu făcusem pe redactorul-șef al unei reviste și el a trecut pe acolo ca grafician și tehnoredactor, dar nu a rămas. Apoi el a devenit director și redactor-șef la o editură, ne-am întâlnit mai des și eu am venit, în cele din urmă, cu o ofertă de carte...

Acum locuim aproape, Theodor trece adesea pe la mine și, uneori, înfierbântați de discuții și de vin, ne angajăm în tot felul de dispute. Știu că nu e elegant să-ți dorești să ai întotdeauna dreptate, dar așa procedăm amândoi și excesiva siguranță pe care cineva o are față de adevărul absolut al spuselor sale mă calcă pe nervi, cum se întâmplă, probabil, și cu Theodor. Cu ceva vreme în urmă am citit că oamenii sunt instinctual setați de creierul lor primitiv pentru trei soluții de răspuns la diferite situații conflictuale: luptă, fugi, prefă-te mort. Am decis atunci să aleg pentru comportamentul meu, când mă simt provocat în vreun fel, nu fuga, pe care nu o pot nicidecum accepta, nici lupta, la care recurg prea adesea, ci soluția „prefă-te mort”. Vedeam în ea formula religioasă a ascetismului, sau cea culturală a distanțării, care îți poate oferi singura libertate posibilă în această lume, cea a resemnificării...

De aceea nu m-am grăbit să-i accept propunerea. Aveam senzația că ea ascundea începutul a încă uneia

dintre obișnuitele noastre dispute orgolioase, atât de dăunătoare unei prietenii... Dar, mai ales, nu doream să-mi ocup timpul cu altceva decât eseul pe care tocmai îl scriam, despre memorie. Așa că am exersat noua mea soluție: m-am prefăcut mort, m-am prefăcut că nu am auzit propunerea.

Astăzi însă s-a întâmplat ceva ce mi-a dat de gândit și mi-a zdruncinat rezerva. Eram în centru, la stopul de la intersecția străzilor Horea și 21 Decembrie, așteptând lumina verde a semaforului. Deodată, am simțit o atingere delicată pe braț. Aveam o cămașă de in, cu mânecile scurte, și un deget străin cobora încet, ușor și mângâietor, pe pielea antebrațului meu. Am repulsie și fac alergie la atingerile celor din jur, ajungând până acolo încât, când mergem pe munte, la cabane, îmi este imposibil să dorm în același pat cu cineva de care nu sunt foarte legat afectiv. Prefer să dorm pe jos, singur, decât alături de altcineva, doar cunoscut, și prietenii se amuză de reacția mea față de contactele corporale. Ca să ascund această fobie, am devenit foarte politicos: îi las mereu pe ceilalți să treacă înaintea mea, mă feresc să mă înghesui la intrări sau să mă ating de oameni, ciocnindu-mă de ei accidental, în locuri aglomerate... De această dată însă nu m-am ferit, nici măcar nu am tresărit. Și nu atât pentru că era o mângâiere lină, cât pentru că, deși venea din necunoscut, era deja în memoria pielii mele. Sau poate printre amintirile mele olfactive, care mă asiguraseră pe neștiute că nu e cineva străin afectiv? Mă întorc lent. Ochii pe care îi întâlnesc sunt cei de un verde lin și onctuos ai Elenei. Nu ne-am văzut de multă vreme, dar,

cum amândoi ne grăbeam, schimbăm, în treacăt, doar câteva cuvinte.

După ce ne despărțim, îmi reamintesc cu plăcere corpul ei gol, alb și alungit, ca și cel al femeilor din picturile lui Modigliani, care par să aibă mai multe vertebre decât a numărat anatomia... Și mă întreb: când, în ce perioadă și pentru cât timp am fost noi doi împreună!? Nu reușesc să-mi amintesc cu destulă claritate... Dar ceea ce e mai grav e că nu-mi amintesc nici alte detalii: felul cum și motivul pentru care viața mea s-a intersectat cu cea a Elenei... Cred doar că era după timpuriul ei divorț, pentru că ne întâlneam mai ales la ea... Și nimic din ceea ce îmi amintesc nu pare să se încadreze limpede în liniile teoriei mele: cum de ne-am îndrăgostit? Cum a evoluat iubirea noastră? Și, mai ales, ceea ce nu-mi amintesc suficient de clar este cum a murit iubirea noastră, cum și de ce s-a sfârșit totul?

Nu există memorie a plăcerii, alta decât sentimentul. Dar există o memorie narativă, a evenimentelor și a poveștii. Lucrând la textul pe care promisesem unui amic, redactor la o revistă, să-l scriu, despre teorie ca formă a memoriei, am descoperit că ea poate lua diferite înfățișări: cea a amintirii directe, cea, mai sofisticată, a tehnicilor de memorare, dar și cea, mai îndepărtată de concret, a teoriilor despre anumite experiențe. Știam deja despre mine că, în vreme ce majoritatea celorlalți oameni trăiesc într-o lume de felurite senzații ale văzului, auzului, mirosului, gustului sau mișcării, eu trăiesc într-o lume de cuvinte. Astfel de oameni, atunci când își propun să memoreze evenimente istorice sau discursuri, ori liste simple de

nume sau cifre, pot folosi tehnici de memorare care transformă cuvintele în imagini sau în alte senzații și își construiesc cu ele un fel de stranii „palate ale memoriei” populate cu forme monstruoase, pentru a fi pregnante.

Stilul meu de memorare este însă invers: eu transform totul în cuvinte și ordonez apoi cuvintele în teorii. Cred că oamenii ca mine folosesc teoriile pentru a memora ceea ce doresc să rețină. Și intenționam să demonstrez în textul meu că abundența de teorii occidentale în modernitate e legată de dispariția procedurilor de memorare clasice, de dispariția artelor memoriei... Propriile mele teorii sunt un fel de „palate ale memoriei” ale evenimentelor la care particip în existența mea și, mai ales, ale experiențelor mele. Oricum, credința mea era că teoriile sunt cele mai bune palate ale memoriei pentru ceea ce este tumultul din viața noastră...

Cu teoriile este însă la fel cum este cu memoria: nu știi cât de adecvate, respectiv cât de adevărate, pot fi... Adică eu, construind teoria mea despre iubire, „hermeneutica iubirii”, eram convins că am construit o teorie bună și adevărată, că am fixat, cel mai puțin subiectiv și, deci, cel mai adevărat, propriile experiențe. Dar dacă nu este așa? Dacă teoria nu poate fi nici măcar schița posibilă a amintirii experienței? Nu era oare hermeneutica asta a mea, a iubirii, la fel de îndepărtată de iubirile reale, pe cât de îndepărtată era conștiința mea de amintirile mele sentimental-senzuale? Nu cumva mi-am construit prin această teorie un fel de palat al memoriei doar din cuvinte, mult